

## PEDAGOGIA DIFERENCIAL.

**Professors:** Jaume Sarramona i López.

Josep Antoni Jordà i Sierra.

Xavier Ucar i Martínez.

### A.- OBJECTIUS.

- a.- Conèixer les diferències individuals i grupals que poden justificar un tractament diferencial des del mòn de l'educació.
- b.- Conèixer les tècniques d'investigació en Pedagogia Diferencial.
- c.- Determinar les normes pedagògiques que s'han d'aplicar en cada cas en funció de les diferències individuals i grupals.
- d.- Analitzar l'aplicació d'aquestes normes en casos reals de la pràctica educativa.

### B.- TEMARI.

- 1.- Epistemologia de les Ciències de l'Educació.
  - 1.1.- El normativisme pedagògic.
  - 1.2.- La Pedagogia i les Ciències de l'Educació.
  - 1.3.- Pedagogia Diferencial i Pedagogia General.
  - 1.4.- Evolució, camps i futur de la Pedagogia Diferencial.
- 2.- El context Diferencial.
  - 2.1.- Naturalesa i Cultura.
    - 2.1.1.- Definició i comparació de conceptes.
    - 2.1.2.- Cultura i Educació: El paper de l'educació en la culturalització.
    - 2.1.3.- L'Educació com a intervenció.
    - 2.1.4.- L'Educació davant el pluralisme cultural.

## 2.2.- Herència i Ambient.

2.2.1.- Les diferències individuals.

2.2.2.- La polèmica: Herència / ambient.

2.2.3.- Implicacions educatives de la interacció Herència / ambient: L'Estimulació.

2.2.4.- La constitució física i la personalitat: teories i tipologies.

## 3.- Els factors diferencials.

### 3.1.- La intel·ligència.

3.1.1.- Aspectes concepteuals: teories sobre la intel·ligència.

3.1.2.- Actitud de l'educador davant el C. I.

3.1.3.- Estils cognitius i educació.

3.1.4.- L'educació dels sobredotats.

3.1.5.- L'educació dels subdotats.

3.1.6.- Discapacitats i tecnologia.

### 3.2.- El sexe.

3.2.1.- Aspectes biològics i psicològics.

3.2.2.- Aspectes socio-culturals.

3.2.3.- La coeducació.

### 3.3.- La raga.

3.3.1.- Les diferències racials.

3.3.2.- Les societats multiétniques: L'educació multicultural i el pluralisme cultural.

3.3.3.- Educació i conflicte cultural entre raçes.

3.4.- La llengua.

3.4.1.- Bilingüisme i educació.

3.4.2.- El bilingüisme a Espanya i a Catalunya.

3.5.- El medi social.

3.5.1.- La igualtat d'oportunitats.

3.5.2.- El fracàs escolar.

3.5.3.- L'educació compensatòria.

3.5.4.- La inadaptació social.

3.5.5.- Pedagogia del marginat.

3.5.6.- Pedagogia de la delinqüència.

3.6.- L'edat.

3.6.1.- Educació d'infants i d'adolescents.

3.6.2.- Educació d'adults i permanent.

3.6.3.- Pedagogia de la tercera edat.

4.- Els àmbits de la Pedagogia Diferencial.

4.1.- La Pedagogia familiar.

4.2.- El sistema escolar formal.

4.3.- La Pedagogia social.

4.3.1.- Educació informal i educació no formal.

4.3.2.- L'educació de l'oci.

4.3.3.- Pedagogia de la comunicació.

4.3.4. Pedagogia de l'expressió.

### C.- METODOLOGIA.

La metodologia de l'assignatura preten ésser essencialment activa. Es concretarà en:

a.- Explicacions orals del temari a classe.

b.- Constant foment de la participació activa dels alumnes a classe.

- Presentació de casos als que es pugui aplicar una normativa pedagògica diferencial.
- Aportació de material escrit sobre investigacions en el terreny diferencial.
- Exposicions voluntàries a classe, previa supervisió del docent, de temes relacionats amb l'assignatura.
- Emissió de preguntes.
- Assistència a tot tipus d'acte acadèmic o cultural que pugui relacionar-se amb la Pedagogia Diferencial.
- Lectura, discussió i anàlisi de textos que tinguin a veure amb la matèria.

- c.- L'exigència d'uns treballs mínims com a condició necessària per a superar l'assignatura.

#### D.- AVALUACIO.

Per superar aquesta assignatura hom demana als alumnes:

- a.- Participar activament a les classes.
- b.- Fer individualment la recensió crítica de dos llibres de la bibliografia.
- c.- Realització en grup d'un treball teòric-pràctic sobre la matèria.
- d.- Superar individualment dues proves escrites que abastaran el temari del programa.

#### E.- BIBLIOGRAFIA.

A cada llibre seguirà un/s número/s entre paréntesi que senyala el/s bloc/s temàtic/s per al/s que està especialment recomanat.

ANASTASI, A.: Psicologia Diferencial. Ed Aguilar. Madrid. 1975.  
(1,2,3).

- ANUARI: Secció de Ciències de l'Educació. Bellaterra. 1981. (1,4).
- ARENOS, J.: Catalunya, escola i llengua. Ed. Hogar del Llibre. Barcelona. (3).
- ARNAU, J.: Escola i contacte de llenques. Ed. CEAC. Barcelona. 1980. (3).
- BARDWICK, J. M.: Psicología de la mujer. Ed. Alianza. Madrid. 1976. (3).
- BARTOLOMÉ, M.: La Coeducación. Ed. IEPS. Madrid. 1976. (3).
- BUSS, A.: Diferencias individuales. Ed. El Manual Moderno. México. 1979. (1,2,3).
- DEBESSE, M.: Las etapas en la educación. Ed. Nova. Buenos Aires. 1981. (3,4).
- BORJA, M.: Carreras y sexos. Ed. Hogar del llibre. Barcelona,. 1981. (3).
- CARABAMA, J.: Educación, ocupación e ingresos en la España del siglo XX. Ed. Ministerio de Educación. Madrid. 1983. (3).
- CRAECKER, R.: Los niños intelectualmente superdotados. Ed. Kapelusz. Buenos Aires. 1958. (3).
- GARCIA, R.; MARTINEZ, B.; ORTEGA, P.: Educación compensatoria. Ed. Santillana. Aula XXI. Madrid. 1987. (3).
- EYSENCK, H. J.; KAMIN, L.: La confrontación sobre la inteligencia. Ed. Pirámide. Madrid. 1983. (2,3).
- EDUCAR 7: La educación permanente. U.A.B. Bellaterra. 1985. (3).
- FERRANDEZ, A.; SARRAMONA, J.: Aspectos diferenciales de la educación. Ed. CEAC, Barcelona. 1980. 2a ed. (1,2,3,4).
- FERRER, F.: L'educació sexual a preescolar i a E.G.B. Ed. CEAC. Barcelona. 1986. (3).
- FREEMAN, J.: Los niños superdotados. Ed. Santillana. Aula XXI. Madrid. 1988. (3).
- FULLAT, O. i SARRAMONA, J.: Cuestiones de educación. Ed. CEAC. Barcelona. 1976. (4).
- GALLI, N.: La pedagogía familiar hoy. Ed. Herder. Barcelona, 1976. (4).
- GARCIA HOZ, V.: Pedagogía diferencial. U.N.E.D. Madrid. 1983. (1,2,3,4).
- JIMENEZ, C.: Cuestiones sobre bases diferenciales de la educación. U.N.E.D. Madrid. 1987. (1,2,3,4).
- ILG, F.L. i AMES, L. B.: Diferencias individuales y rendimiento escolar. Ed. Paidós. Buenos Aires. (3).

- MIETZEL, G.: Psicología pedagógica. Ed. Herder. Barcelona. 1976.
- MUCCHIELLI, R.: Comment'ils deviennent délinquents?. Ed. E.S.F. París. 1986. (3).
- PAZ, P.: Instituciones educativas para adultos en España. Ed. Seco Olea. Madrid. 1986. (4).
- PEREZ, R.: Elementos de Pedagogía Diferencial. U.N.E.D. Madrid. 1987. (1,2,3,4).
- REUCHILINI, M.: La Psicología Diferencial. Ed. Studium. Madrid. 1986. (1,2,3).
- REVISTA DE EDUCACION: Ministerio de Educación. Madrid. Nº 275. 1984.
- SARRAMONA, J. i MARQUES, S.: ¿Qué es la pedagogía?. Ed. CEAC. Barcelona. 1985. (1).
- SIGUAN, M. i MACKEY, W. F.: Educación y bilingüismo. Ed. Santillana/ Unesco. Aula XXI. Madrid. 1986. (3)
- SCHEIFELE, M.: El niño sobredotado en la escuela común. Ed. Paidós. Buenos Aires. 1964. (3).
- TRILLA, J.: La educación fuera de la escuela. Ed. Planeta. (4).
- TRYLER, L. E.: Psicología de las diferencias humanas. Ed. Marova. 3ª ed. Madrid. 1978. (2,3).
- VARIOS: Condicionamientos sociopolíticos de la educación. Ed. CEAC. Barcelona. 1986. (3).
- VARIOS: Reflexions sobre coeducació. U.A.B. Bellaterra. 1985. (3).
- VARIOS: Tecnología y Educación. Ed. CEAC. Barcelona. 1987. (1).
- WEBER, E.: Estilos de educación. Ed. Herder. Barcelona. 1976. (2,3).